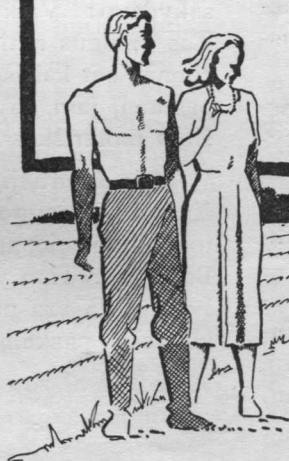

Laiškai **LIETUVIAMS**

*K*ultūrinės bei kalbinės
tautinių mažumų
savybės nei slapta
nei atvirai negali būti
užgniaužiamos dorovės
dėsniais pagrįstoje
santvarkoje.

Pius XII

ŠVENTIEJI, KURIŲ NERASI KNYGOSE

Šveicarijoje buvo garsus profesorius Foersteris. Lietuvius su juo supažindino mūsų žymi rašytoja ir kilni asmenybė Marija Pečkauskaitė. Ji buvo buvusi jo mokinė universitete. Ši rašytoja, susižavėjusi giliomis Foersterio mintimis, išvertė nemažą jo raštų į lietuvių kalbą. Vienas tų veikalų yra stora knyga, vardu "Jaunuomenės Auklėjimas", išspausdinta Lietuvoje dar prieš pirmąjį pasaulinį karą.

"Jaunuomenės Auklėjime" Foersteris pasakoja, kad du angelai auksiniais smilkutuvais kapinėse smilkę kapus. Bet ne visus, o tik tokius, kurie buvę labiausiai apleisti ir tirščiausiai apžėlę piktžolėmis. Tiedu Dievo pasiuntiniai, nė nežvilgtelėję, praeidavę pro gražiuosius kapus. Nors šiaip žmonės domėdavęsi tik tokiais: juos traukia gėlių margumas, kvepėjimas, paminklų brangumas, juose iškaltų vardų garsumas ir pagyrimų skambumas. Angelai, paklausti prie užmirštųjų kapų apie keistą savo elgesį, atsakę: "Čia guli šventieji".

Ar tokių niekur neužrašytų, niekaip nepagerbtų šventų vyrų ir moterų nėra kiekviename krašte, nėra Amerikoje, nėra Lietuvoje? Taip, Lietuvoje. Čia aš norėčiau iškelti tik porą labai paprastų pavyzdžių.

Pirmoji buvo aštuoniolikos metų mergaitė, privačiai Dievui pažadėjusi skaistybę. Paskui, eidama dvidešimt pirmuosius metus, visokių aplinkybių verčiama, ištėkėjo. Ta moteris lengvai galėjo gauti atleidimą nuo įžadų pas nuodėmklausį. Bet ne — ji, ir gyvendama moterystėje su jaunu vyru, griežtai laikė, ką Dievui buvo pažadėjusi. Taip išgyveno ištisus penkiolika metų. Ūkininkė, turtinga, sveika dvasia ir kūnu,

gyvendama su žmonėmis, tarp žmonių, tarp gerų ir blogų kalbų, turėdama begales visokių reikalų, matydama visokių pasielgimų... Na, ar ne šventoji ji buvo?

Kita buvo neturtinga. Su vyru gyveno pas ūkininką, kaip kampininkė. Ilgus metus. Bet, vyrui mirus, šeimininkas jos neišvarė. Valgydino ir rengė, kaip savo šeimos narį. Moterėlė, bedirbdama per septyniasdešimt šaltų žiemų ir septyniasdešimt karštų vasarų, sulinko į lanką, sudžiūvo į pintį. Bet iš darbo nesitraukė. Atėjus jos eilei, visą šeimą išleisdavo į bažnyčią. Namie ji ir karves pašerdavo, ir kiaules apliubdavo, ir arkliams šieno paduodavo, ir vištoms miežių ir antims ir žąsims. Ir žmonėms: grįžę po pamaldų, rasdavo pietus, garuojant ant stalo.

O šeimininko būta tikro latro: iš šventų dalykų pasijuokia, nežmoniškai blevyzgoja, smarkiai girtauja. Bet senutė niekad neišneš namų sąslavų į žmones. Smalsiems kaimynams, klausiantiems apie ūkininką, ji duodavo tik vieną atsakymą: "Geras". O jam pačiam, kai niekas negirdi, tik tiek pasakydavo: "Vaikeli, aš už tave meldžiuosi". Tas žmogus netikėjo jokiais šventais užtairimais, bet kai išgirdavo savo kampininkės pastabą, jam gnybteldavo už širdies: "Juk šitos moteriškos malda yra šventa".

Šitie šventieji guli žemėje, niekieno nežinomi. Jie saugoja Lietuvą nematomi. Kad tokių šventųjų yra, pripažįsta pati Katalikų Bažnyčia. Tam yra įvesta ir Visų Šventųjų šventė. Ja yra pagerbiami visi šventieji — ir viešai paskelbtieji ir nepaskelbtieji.

Kun. Jonas Matusas

LETTERS TO LITHUANIANS. Published monthly by The Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Illinois. Yearly subscription one dollar. Single copy 10 cents.

Entered as second-class matter at the Post Office at Chicago, Ill. Additional office of mailing in Putnam, Conn. LAIŠKAI LIETUVIAMS leidžiami Tėvų Jėzuitų kas mėnesį. Redaguoja T. Juozas Vaišnys, S. J. Administratorius Petras Kleinotas, S. J. Redakcijos ir Administracijos adresas: 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Illinois. Telefonas: HEmlock 4-1677. Metinės prenumeratos kaina 1 doleris. Atskiras numeris 10 centų.

N. P. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

Vinjetės J. Pilipausko

TREMTINIO LAIŠKAS TREMTINIUI

Mielas Brolau,

Tikrai žinau, kad Tau šis mano laiškas nepatiks, gal būt, jausiesi užgautas. Bet aš kitaip rašyti negaliu. Rašau taip, kaip diktuoja mano sąžinė ir širdis.

Būdamas pas Tave svečiuos, ne tik sužinojau, bet ir pats įsitikinau, kad nei Tu nei Tavo žmona neskiriate nė valandėlės savo vaikučių tautiniam auklėjimui. Šių dienų gyvenime, nuolatinis darbas atitraukia mus nuo vaikų visai savaitei. Su jais pasimatyti ir pasikalbėti tegalime tik sekmadieniais, o kartais, bet ne visados, ir šeštadieniais. Todėl sekmadieniai mums turėtų būti ypatingai brangūs. Tik sekmadieniais mes galime atlikti savo religines, tautines ir šeimynines pareigas. Bet matau, kad Tu ne tik šeštadieniais, bet ir sekmadieniais dažai svetimas tvoras, namus ir kambarius. Užtat Tavo Kęstutis ir Birutė ne tik nežino savo vardų reikšmės, bet ir lietuviškai labai silpnai bekalba.

Sekmadienis. Tą dieną Bažnyčia ne tik pageidauja, bet liepte liepia mums švęsti. Žinoma, yra atvejų, kada ir pati Bažnyčia leidžia šventadieniais dirbti, bet juk Tau tas atvejis jokių būdu negali būti pritaikytas. Tu sekmadieniais dirbi ne iš bado ar skurdo, ne iš būtino reikalo, bet iš gobsūmo. Juk turi gražią šeimynėlę, namus, automobilį, abu su žmona turite gerai apmokamą darbą, o prie to dar ir pinigų banke. Esate sotūs ir apsirengę. Tad kogi trūksta Tavo šeimoje? Trūksta dviejų labai svarbių dalykų — Dievo ir Tėvynės meilės. Bent tą vieną dieną savaitėje, sekmadienį, stenkis atlikti savo pareigas Dievui ir Tėvynei.

Ar taip mes sekmadienius ir šventadienius sutikdavome ir švęsdavome Lietuvoje? Manau, prisimeni tuos gražius vasaros su batvakarius. Koks rūpestingas prisirengimas sutikti sekmadienį ar šventadienį! Prisimeni, kaip šluodavome kaimo gatvę, kaip mūsų mamytė ir sesutė iki sutemos triūsavo daržely ir kieme, ravėdamos, šluodamos, geltonomis, kaip vaškas, smiltimis barstydamos? Žinai, kaip tėvelis, grįžęs iš sunkių lauko darbų, švarindavo visus sody-

bos kampus ir pakraščius? Ir visa tai, laukdami švento sekmadienio ar šventadienio ryto.

Išaušta šventadienio rytas. Atrodydavo, kad ir saulutė skaisčiau šviečia, vėjelis švelniau pučia, lyg nenorėdamas trukdyti bažnyčios varpų gaudesio. Atrodė, kad visa gamta švenčia, visur tyku, ramu. Jokio triukšmo, jokio bildesio. Jokie sunkesni darbai niekam nerūpi. Tik retkarčiais išgirsti, kaip lankose poilsiui paleisti arkliai suprunkščia ar sužvengia, kaip toli pamiškėje priemenėlių dainos balsas nuskamba.

Pilnas vieškelis, takai ir takeliai važiuotų, raitų ir pėsčių vyrų, moterų ir vaikų. Visi virtinėmis traukia į bažnyčią. Niekur nepamatysi malkomis ar javų maišais prikrautu vežimu važiuojančio ūkininko. Nesutiksi laukuose nė paklydusio pirklio ar einančio elgetos. Visi švenčia. Visiems ta diena skirta tik maldai ir poilsiui.

Antras blogas reiškinys, taip pat ne mažiau mane sukrėtęs, tai visi Jūsų pasikalbėjimai persunkti materializmu. Esu girdėjęs net kelioliką kartų, kaip Jūs, suėję į būrelį, bauriu žargonu kalbatės tik apie savo "carus", namus, sklypus, liuksusinius baldus ir kasdieninius nuotykius. Bet nė vieną kartą nesu girdėjęs, kad į savo pokalbius įterptumėte nors vieną žodelį apie pagalbą mūsų kenčiančiai Tėvynei, apie savo vaikučių religinį, tautinį bei kalbinį auklėjimą, kovą su komunizmu ir apie kitus labai svarbius šių dienų klausimus.

Taigi, noriu paklausti Tave ir Tavo kaimynus bei draugus, ar tam jūs pasitraukėte iš Lietuvos, kad svetur susikurtumėte prabangišką gyvenimą? Manau, kad ne. Mes su skaudančia širdimi palikome Lietuvą tam, kad nepatektume į raudonojo slibino nasrus ir ypatingai tam, kad, būdami laisvuose kraštuose, galėtume tęsti Lietuvos išlaisvinimo kovą. Mūsų tėvų, brolių ir seserų nekaltai pralietas kraujas mus šaukte šaukia be jokio delsimo stoti į vieningą darbą gelbėti marinamą ir kankinamą Tėvynę. Mes būtume Lietuvos išdavikai, jei šiandien atsisakytume ištiesti savo broliams pagalbos ranką.

NELAIMINGAS MIŠINYS

Pas Kunigą Joną atėjo tremtinė mergaitė, nuoširdžiai praktikuojanti katalikė, pasitarti vedybų reikalais. Štai keletas eilučių iš pasikalbėjimo.

— Kaip tik todėl, kad aš Jums linkiu laimės nuoširdžiausiai prašau, melste meldžiu: netekėkite už nekataliko!! (Tą patį patarimą duociau ir vaikinui).

— Bet, kunige...

— Ne, ne. Aš neniekinu nekatalikų. Nemurdau jų visų pragaruosna stačia galva, kaip Jūs man prikišote. Gerbiu juos, myliu ir todėl aiškiai ir nesvyruodamas kartoju: netekėkite už nekataliko, nors jis būtų gerųjų geriausias! Juo geresnis, juo jis pavojingesnis...

— Geresnis ir pavojingesnis? Atrodo nesąmonė.

— Palaukit, Gerute, palaukit. Leiskit

Visiems laisvojo pasaulio lietuviams, o ypatingai mums, naujiems ateiviams, krinta didžiausia atsakomybė ir pareiga kovoti už lietuvių tautos išlaisvinimą. Šiandieninė padėtis mums visiems pastato tris pagrindinius uždavinius:

1) Griežtai išlaikyti lietuviybę ne tik tarp naujųjų ateivių, bet prie to skatinti ir vietinius lietuvius.

2) Vesti rimtą kovą su komunizmu.

3) Neatsisakyti moralinės ir materialinės paramos visoms Lietuvai gelbėti pasiryžusioms organizacijoms (Amerikos Lietuvių Tarybai, Balfui ir kitoms).

Toli gražu ne visi sąžiningai vykdomė šiuos uždavinius. Dažnai esame kurti ir nebyliai, turėdami patogų gyvenimą. Esame dezertyravę iš Lietuvos laisvinimo fronto. Taigi, reikėtų sustoti ir pagalvoti. Pagalvoti, ką mes galėtume padaryti, ko dar nepadarėme. Pagalvoti, ar ant mūsų pečių nekrinta tas baisusis nusikaltimas, nusikaltimas prieš Dievą ir prieš Tėvynę.

Tavo brolis Jurgis

man užbaigti sakinį. Pavojingesnis Jūsų pačios taip labai trokštamai širdžių vienybei.

Na, tik neprieštaraukite! Dar minutytę palaukit. Tuojau pasakysiu, kodėl. Ir jei, viską pasakius, bus dar likę kokių nors abejojimų, tada galėsite jais bombarduoti mane, kiek tik norėsite. Sutinkate? Ačiū.

Tai va: ar nėra visų įsimylėjusių didžioji svajonė susilieti abiem tokion didelėn ir glaudžion vienybėn, kad jau nebebūtų du, o beliktų viena širdis ir viena mintis? Vienodai galvoti, tų pačių dalykų trokšti ir bijoti; gyventi tais pačiais idealais; sykiu melstis, sykiu darbuotis, sykiu vargelį vargti ir sykiu gėrėtis gyvenimo džiaugsmiais. Tobula meilė nepakenčia jokių nežinomų, slepiamų bei neprieinamų širdies užkampių. Viens kitam permatomi, kaip skaidrus šaltinio vanduo ir taip abu viena, kaip du sulydytu vaško gabalu.

Ar Jūs pagalvojote, kas yra aršiausias tokios vienybės priešas? Nagi, skirtingi įsitikinimai tikėjimo dalykuose, skirtinga religija.

— Kodėl? — Jūsų akys klausia.

— Gerute, argi bus įmanoma pilna vienybė, kai dvi sielos yra prieštaraujančių nusistatymų esminiuose gyvenimo klausimuose? Religija yra ne vienas iš svarbiausiųjų, bet pats svarbių svarbiausias gyvenimo reikalas! Todėl, jei religijos klausimuose vyras ir žmona bus prieštaraujančių įsitikinimų — sudiev svajotajai vienybei!

Gal dar prisimenate mūsų klasės "artistę" Vijoklę? Kaip ji svajojo, mirte mirė tapti valstybinio teatro artiste! Nepraleidavo progos į vaidinimus nueiti. Jai buvo žinoma kiekviena filma. Kiek mes prisijuokdavome iš jos eisenos, kalbėsenos ir visų "manierų"! Mat ji vis stengėsi pamėgdžioti paskutinės žvaigždės charakterį. Belankydamą vaidybos mokyklą, susipažino su šauniu vaikinui. Jau, jau tikėjosi paga-

vusi lydį! Bet poros mėnesių draugavimas parodė, kad jos būsimajam teatras yra tinginių ir svajotojų smuklė. Jis niekada nepakęstų savo žmonos scenoje. Pats gi “su dūšia ir kūnu” parsidavęs “rimtai gyvenimo karjerai” — bizniui. Kone visais laisvalaikiais su didžiausiu molonumu pasineria sąsąskaitybės knygoje.

Kiek jis Vijoklei patiko “iš stuomens ir liemens” (be abejo, ir iš gražaus veidelio) tiek ją šiurpu krėtė Juozulio profesija. Taip ir pasibaigė jūdvių pažintys be žiedų sumainymo. Suprantama! Per daug skyrėsi jų interesai ir gyvenimo idealai.

Dar didesnis suskilimo pavojus tūno skirtinguose įsitikinimuose religijos atžvilgiu. Visada atsitiks vienas iš šių dviejų dalykų: arba nekatalikas brangins tikėjimą, arba tiek jį tevertins, kiek pernykščių metų patvoryje aptrešusių lapelių. Ir vienu ir kitu atveju tikra širdžių vienybė neįmanoma.

Jums, kaip katalikei, religija užima pirmą vietą visais atvejais. Jūs ją branginate visa širdimi, nes žinote, kad ji yra vienintelė paties dieviškojo Išganytojo paliktoji gyvenimo vadovė, kad be jos nėra jokios vilties amžinybei.

Na, o jei Jūsų vyrui religija yra visiškai neįdomi ir nereikalinga? Ar jis galės Jumis pilnai pasitikėti ir gerbti, kai jis manys, jog Jūs akiai laikotės neprotingų prietarų? Kaip ilgai jis iškęs, nepareiškęs savo nuomonės, nepakritikavęs, o gal net ir nepasišaipęs? Kaip Jūs drįsite tokio vyro akivaizdoje pasididžiuoti savo religijos turtais, jos laimėjimais, ar liūdėti dėl jos kančių?

O jei Jūsų vyras taip labai gerbia ir myli savo tikėjimą, kaip Jūs savąjį? Vadinasi, jis bus įsitikinęs, tiesą esant jo pusėje, o Jus klystant. Jūs irgi žinote esant tiesą savo pusėje ir vyrą klystant. Kaip galės susiliesti visiškai vienybėn dvi širdys, kai ir viena ir kita užsispyrusi galvoja pati esanti teisi, o kitą klystant?

Tik pagalvokite: Jūsų mylimoji šv. komunija nekatalikui yra piktažodžiavimas ar, geriausiai atveju, graži apgaulė. Dievo Motinos gerbimas jam — stabmeldybė. Mišios — kunigų prasimanymas pasipinigauti.

Išpažintis — nesąmonė. Tai tik vienas kitas pavyzdėlis. Vadinasi, Jūs vis klystate, o jis yra teisingas, pažangus ir išmintingas. Ir karščiausia meilė ima ataušti, kai Jūsų mylimasis vis laiko Jus neišmanėle. Kaip galėsit jį mylėti visa širdimi, kai jis tą širdį kartkartėmis užgaudinės?

— Kunige, mes religijos klausimų visiškai neliesime. Paliksime laisvę tikėti, kaip norime. Ar to nepakanka?

— Ar tai idealas? Ar tai įmanoma?

Kaip Jūs paslėpsite savo religiją? Kiekvieną savaitę išaušta vienas penktadienis. Išauš ir sekmadieniai. Jūs rengsitės savo bažnyčion, vyras eis savo. Kaip Jūs paslėpsite savo įsitikinimus? Ar tai jau ne skilimas?

Dar blogiau! Kaip katalikė, išeidama už nekataliko, iš pat pradžių atsiduriate pralaimėjimo pozicijose keletu atžvilgių. Viena, kone visi nekatalikai moterystę laiko paprastu privačiu kontraktu, ne šventu sakramentu. Jei tas kontraktas tampa jiems labai nepatogus, jie jaučiasi gali nutraukti. Jūs žinote, kad ir su nekataliku susituokusi (jei tai įvyko su vyskupo leidimu) įsipareigojate iki grabo lentos. Jis gali Jus mesti, vesti antrą ir trečią ir dešimtą žmoną, Jūs vis būsite surišta ir, jei norėsite likti ištiki ma Kristui, už kito tekėti negalėsite. Šimtai moterų ir vyrų kenčia dėl to didelės sąžinės kančias. Argi ir Jūs norėtumėte išsistatyti šitokioms galimybėms?

Kitas didelis nesusipratimų ir išsiskyrimų šaltinis yra taip vadinamoji “gimdymų kontrolė”. Nekatalikai nepripažįsta nuodėmės vartoti bet kokias priemones kūdikių išvengti. Kas bus, jei po vestuvių nekatalikas vyras pasakys: “Aš esu nusistatęs auginti tik vieną vaiką ir ne anksčiau kaip po 5 metų”. Gal Jūs bandysite jį perkalbėti, paaiškinti, kad Jums yra nuodėmė naudotis moterystės teisėmis, vengiant šeimos prieauglio. Jis tikrai užpyks, gal pasijuoks ir greičiausiai pasakys: “Jei nori mane turėti, daryk, kaip aš sakau. Jei klausysi savo kunigų, tai su jais ir gyvenk, o aš pasiieškosiu kitos”. Kas tada? Dažniausiai žmona neturi drąsos nustoti savo vyro, pasiduoda jo valiai, nors sąžinė graužia ir nebegali eiti

šv. sakramentų. Kiek čia širdies skausmo, kiek pakrikusių nervų, kiek apkartimo! Ir kaip tokia vis skaudinama širdis galės visiškai, be rezervų, pasitikėti ir mylėti tą asmenį, kurs nė kiek nepagerbia jos švenčiausių įsitikinimų?

Šitame suskilime slypi didelis pavojus katalikui netekti savo tikėjimo.

— O ne, tikėjimo aš tai tikrai neišsižadėsiu!

— Mieloji, per drąsiai kalbate! Lygiai kaip Apaštalas Petras. “Nors man reiktų ir mirti su tavimi, aš tavęs neišsiginsiu!” Po keletos valandų Petras keikiasi Kristaus nepažįstas, nors niekas jam kardų negrasina. Argi Jūs mylite Kristų labiau, negu Petras?

“Lašas po lašo ir akmenį pratašo”. Iš karto Jūs pasijusite vieniša, nesuprantama ir vyro apleista švenčiausiuose savo įsitikinimuose. Tikėsitės, kad jis netrukus taps kataliku. Melsitės, kentėsite, aukositės, kad tik greičiau išauštų ta laiminga dienele. Bet eis metai po metų, ir pamatysite, kad jis dabar tiek pat Jus tesupranta, kiek pirmąją dieną po vestuvių. Tas jo abejingumas ir šaltumas ir Jūsų pačios vienišumas grauš Jus, kaip vanduo uolą. Ir kai tikrai mylimas asmuo ką nors niekina, neilgai truks iki ir pati pradėsite nebebranginti. Pagaliau, žiūrėk, nė juste nepasijusite, kaip Jūsų tikėjimas bus išgaravęs! Tai atsitinka net tais geriausiais atvejais, kai nekatalikas yra labai geras žmogus, džentelmenas, atsargus, nekaringas.

O jei Jūsų vyras pasirodys beesąs vienas iš tų gudruolių, išmintingųjų ir labai aštraus liežuvio pašaipininkų? Jei jis panaudos kiekvieną progą jus “pažnaibyti”? Kad ir taip, pavyzdžiui: “Man nepatinka, kad Tu išvelki kunigams mudviejų intymiausius santykius. Kam to reikia? Ar manęs tau nepakanka?” Arba: “Kur tu bėgi taip anksti kiekvieną sekmadienio rytą? Man tai atrodo įtartina? Tau reikia poilsio. Išsi-miegok šventą dieną”. “Prie kokio ten šventuoliuko šią savaitę bažnyčioje vakarais meldiesi, kai aš noriu nusivesti tave į teatrą?” “Štai ir vėl tas tavo popiežius skelbia pasauliui nesąmones”.

Šitokiais ir panašiais žodeliais jau yra sugriautas ne vieno kataliko tikėjimas. Kas Jus užtikrins, kad Jūs būsite už visus stipresnė? Jei kas dėl vaikino pastato savo tikėjimą antron vieton, tas netrukus nustums jį paskutinėn ir pagaliau išmes pro langą! Tai patvirtina labai liūdnas Katalikų Bažnyčios patyrimas, nes tokios maišytos moterystės daugiausiai išplėšia jai sielų.

Labai atsiprašau, Panele, kad aš taip ilgai užsikalbėjau ir dar nepabaigiau visko pasakyti. Jei nebeturite laiko, gal kitą kartą užbaigsime? Likėtų dar paliesti pats opiausias punktas! Tai vaikučių auklėjimas tokioje maišytoje moterystėje.

— O, ne, Kunige, prašau, baikite. Labai įdomu! Niekada nemaniau, kad tas reikalas būtų toks rimtas.

— Nebuvo progos Jums su tais dalykais susidurti. Lietuva — katalikiškas kraštas. Nekatalikų tebuvo maža saujelė, tai ir tos problemos nebuvo. Bet dabar atsidūrėte nekatalikų jūroje. Visa aplinka Jus veikia. Todėl reikia turėti labai aiškius principus ir stipriausią valią jų laikytis. Ypač reikia suprasti, kad Bažnyčia nepritaria maišytoms moterystėms ne dėl kokių ten diktatoriškų palinkimų, o nuoširdžiausiai trokšdama vedusiems harmoningo sugyvenimo. Ypatingai Bažnyčiai rūpi vaikučių auklėjimas. Skirtingų tikėjimų tėvams tas ir taip jau be galo sunkus uždavinys yra neapsakomai pasunkinamas. Abu myli savo vaikučius. Abu nori suteikti jiems tai, ką jie patys turi geriausio, o kaip dažnai jiems atsitinka kaip tam pasakaitės senukui ir senelei.

“Laimingai gyveno senukas ir senelė. Pavasario saulutei šildant, iškiūtino senukas pasivaikščioti savo darže. Vaikštinėja ir galvoja: kam turi toks gražus sklypelis žemės gulėti tuščias ir tik piktžolės želdinti. Mano senė labai mėgsta pupas. Suvarpysiu, pasėsiu pupas, tai apsidžiaugs senukė. Pasakyta — padaryta.

Keletą dienų vėliau senutė krūpštinėja darže ir pastebi sukastas lysves. “Gerai padarė senis, sukasdamas lysves. Aš jam padarysiu staigmeną! Jis labai mėgsta žir-

nus. Pasėsiu baltųjų žirnių, tai apsidžiaugs senukas!”

Lietus ir saulutė iškerėjo iš žemės žolės ir daigus. Eina senukas pažiūrėti, kaip auga pupos. Na, kas gi čia? Pupų ne tokie lapai. Tai jau piktžolės įsiveisė. Lauk jų biauzybės! Ir ima rauti, ir nepastebi, kad rauna senutės pasėtus žirnius.

Vogčiomis ir senutė eina žirnių laistyti. Bet ji ne labai beprimato. Ir jai atrodo, kad ji mato ne žirnius, o kažką kitą augant. Kas čia bus kitas, jei ne piktžolės. Ravi daržą ir išrausto senuko pasėtas pupas. Kokia buvo abiem staigmena, kai vasarą, vietoj pupų ir žirnių, vėl piktžolės žaliavo.

Tas atsitinka maišytose šeimose. Tėvas moko vaiką, kaip jis supranta, motina, kas jai švenčiausia. Kadangi tikėjimai skiriasi, ne retai ir pamokymai skirsis. Štai keletas pavyzdžių iš gyvo gyvenimo. Atbėga pas kapelioną 9 metų berniukas ir klausia: “Kunigėli, ar mamos ar tėvelio turiu klausyti? Mama vedasi mane į mūsų bažnyčią, o tėvelis nori vestis į kitą, liuteronų. Katro aš turiu klausyti?” Kitas vaikas: “Kunigėli, mano tėvelis yra labai geras ir niekuomet nemeluoja. Jis sako, kad visi tikėjimai yra lygiai geri. O Jūs sakote, kad tik katalikų tikėjimas geras”. “Mamyte, ar man bus galima eiti prie pirmos komunijos su visa klase? Mokytoja liepė man tavęs paklausti”. Motina paraudo ir sako: “Eik, prašyk tėvelio. Jei jis sutiks, galėsi eiti.” Bėga mergaitė pas tėvelį. Tas rūsčiu veidu sako: “Ne! Per jauna tebesi”. “Bet, tėveli, visa klasė eina. Kiti vaikai už mane jaunesni”. — “Nei tu žinai, kas ta komunija, nei tu eisi. Kai suaugsi į 18 metų, jei norėsi, galėsi eiti”. “Tėveli aš žinau! Komunijoje yra Viešpats Jėzus. Aš noriu Jį priimti. Leisk, prašau”. Kad užriks tėvas: “Eik šalin, nežinai, ką kalbi! Sakiau ne, tai ir bus ne!”

Verkdama atsisuka mergaitė į tarpduryje besiklausančią motiną ir sako: “Mama, kaip tu galėjai tekėti už nekataliko!” Kokia baisi akimirka! Kitas berniukas atbėga pas mamytę ir apsikabinęs klausia: “Mamyte, kada aš būsiu toks didelis, kaip mano tėvelis?” “O kodėl tu nori greičiau būti didelis?” “Kad man tada nebereiks poterių

kalbėti!” Mat, berniukas niekada nebuvo matęs tėvelį meldžiantis ir jau buvo persiėmęs mintimi, kad malda tik vaikų ir moterų, ne vyrų reikalas. Tokių pavyzdžių yra šimtai.

Katalikų šeimose pirmoji išpažintis, pirmoji komunija, sutvirtinimo sakramentas yra gražiausios ir išpūdingiausios šeimos šventės. Kur vienas tėvų nekatalikas, tas toje šventėje nedalyvauja. Dažnai vaikai turi nuo jo slėptis. Negali su juo pasidalinti savo laime. Koks smūgis vaiko jautriai sielai! Motina turi saugotis kalbėti vaikams apie jų tikėjimą, kad neužgautų kitaip tikinčio tėvelio.

O vaikų akys yra labai aštrios, sąžinės jautrios, kaip šiltas vaškas. Kas į jas bus išpausta kūdikystėje, tas pasiliks visam gyvenimui. Skirtingų tikėjimų tėvai negalės sėkmingai auklėti vaikų, nes jie neturi būtinai reikalingos vienybės. Kokia atsakomybė Dievui!

Pagaliau katalikiškoji pusė gali staiga mirti ir palikti mažus vaikučius. Nekatalikiškoji pusė tada galės be jokių trukdymų auginti juos nekatalikiškai.

Mieloji Panele, tai, ką Jums čia išdėsčiau, nėra tiktai kunigo būkštavimai. Tai yra liūdni gyvenimo faktai. Todėl, kas teka už nekataliko, tas tikrių tikriausiai išsistato pavojun suskaldyti savo šeimą, netekti savo tikėjimo ir ypač pražudyti Kristaus Bažnyčiai savo vaikučius bei sugadinti jų charakterį.

Ar dar turite kokių priekaištų Bažnyčiai? Ar ji neprotingai elgiasi, prašydama savo vaikus neįsivesti į savo šeimas nekatalikų?

Taip, yra nekatalikų labai gerų žmonių. Yra gerų ir katalikų. Vieni ir kiti gali bendradarbiauti labai gražiai įvairiuose kituose dalykuose, tik ne šeimos gyvenime. Pienas yra labai geras dalykas. Geras yra ir gazolinas. Abu geri, kiekvienas savo vietoje ir savo tikslui. Sumaišyk vieną su kitu — nebegalėsi gerti pieno, o gazolinu nebevarysi automobilio.

Netekėk už nekataliko!

Kunigas Jonas

KAIP ŽMONĖS PRARANDA TIKĖJIMĄ

Praėjusiame numeryje jau pradėjome spausdinti atsakymus į pirmiau paskelbtą anketą "Kaip žmonės praranda tikėjimą?" Šiame numeryje pradėtą darbą tęsiame "Rūpinųjų klausimų" skyriuje. Mat, redakcijoje jau nuo seniau guli keletas klausimų apie Dievo malonę ir visa kita, kas su ja turi šioji ar tokį ryšį, pav., ar verta melstis, kai nesi pašvenčiame Dievo malonėje? Dėl ko šiame gyvenime geriems žmonėms dažnai nesiseka, o blogiems viskas eina "kaip ant mielių"? Taip pat vienas skaitytojas, atsakydamas į mūsų anketą, rašo, kad jo tikėjimas yra susilpnėjęs galvojant, kad jeigu yra Dievas, Jis turi būti teisingas; bet matant, kad dažnai geri žmonės labai vargsta, o blogi laimingai gyvena, reikia padaryti išvadą, kad arba Dievo visai nėra arba Jis yra neteisingas.

Šiame straipsnelyje stengsimės atsakyti į šiuos visus neaiškumus, nes jie vienas su kitu rišasi. Pradžioje norime duoti mažą pastabėlę. Skaitydami Amerikos laikraščius, mes dažnai juokiamės, kad ten, rašant apie vedusiųjų išsiskyrimus, kartais nurodoma labai juokingos priežastys, pav., vienas vyras nori skirtis, nes žmona neskaniai verdanti sriubą, kitas — kad žmona kartą jam už kaklo užkretusi nuo cigaretės pelenų, kitas — kad žmona konservuoto pieno dėžutėje išdurianti skyles per arti vieną nuo kitos... Tokie dalykai tikėtų spausdinti juokų laikraštyje.

Bet kartais yra nurodomos ne ką išmintingesnės ir netikėjimo priežastys. Vienas sako netikįs, nes kartą jam kunigas nedavęs išrišimo, kitas — kad dabar Bažnyčia leidžia penktadieniais valgyti sriubą su taukais, pirmiau to nebuvo, dar kitas — kad kunigas prieš trisdešimt metų, krikštydamas jo vaiką, buvo labai susinervinęs ir jį netinkamu žodžiu pavadinęs... Ar tai ne juokinga? Jei žmogaus tikėjimas susvyruoja dėl tokių menkniekių, tai, matyt, jo visai

nebuvo. Jis net nesupranta, kas yra tikėjimas, kas yra Bažnyčia. Taip, netikėjimas niekad nėra išplaukęs iš mokslo ir išminties. Jau ir Šv. Rašte yra pasakyta: "Tarė kvailys savo širdyje: nėra Dievo!" (Ps. 13). Dažniausiai netikėjimo priežastis yra ignorancija arba puikybė, o kartais abidvi drauge.

Šiuo pasakymu nenorime užkirsti kelią visiems, norintiems mums atvirai rašyti apie savo atšalimo priežastis. Jų mes iš anksto nevadiname nei ignorantais nei pilnais puikybės, nes jie gal neturėjo progos ir galimybės giliau pagalvoti apie tikėjimo klausimus. Pagaliau negalima sakyti, kad jie visiškai netikėtų, dažniausiai yra tik atšalę nuo tikėjimo praktikavimo, jų tikėjimas nėra žuvęs, tik susilpnėjęs. Jeigu žmogus klausia, yra ženklas, kad jis nori pažinti tiesą, taigi, toks nėra nei puikus nei ignorantas, bet tikrai nuolankus ir išmintingas.

Dvejopa malonė

Dažnai yra kalbama apie Dievo malonę, bet ne visiems aišku, kas ji yra. Kai eina kalba apie antgamtinius dalykus, visuomet yra sunku juos suprasti, nes mes šiame gyvenime matome ir pažįstame tik gamtinius dalykus. Dažnai padeda prilyginimai ir pavyzdžiai iš mūsų kasdieninio gyvenimo, kuri visi gerai pažįstame.

Savo kasdieniniame gyvenime vartojame žodį **malonė**, nors ne visuomet ta pačia prasme. Sakome, kad ponas suteikė tarnui malonę, vadinasi, jam ką nors davė, kuo nors jį apdovanojo. Taip pat sakome, jau kita prasme, kad mokinys yra mokytojo malonėje. Tai reiškia, kad mokinys yra mokytojui malonus, jis jam patinka. Ir pirmu ir antru atveju kalbame apie malonę, bet visai skirtinga prasme. Pirmu atveju malonė yra kokia nors vienkartinė arba ir dažniau pasikartojanti dovana, pagalba, kokio

nors malonumo suteikimas. Antruojų atveju malonė yra daugiau pastovi padėtis. Ta padėtis, kai mokinyš yra mokytojui malonus, mylimas, tėsis tol, kol mokinyš kokiu nors savo blogu elgesiu tą mokytoją malonę praras. Praradęs, jis ją iš naujo gali atgauti, jei mokytoją atsiprašys ir vėl gerai elgsis.

Į dvi panašias rūšis skiriame ir Dievo malonę. Dievas žmogui teikia kartas nuo karto įvairias malones, pagelbėdamas jo darbuose, padėdamas nugalėti pagundas ir t.t. Ši malonė yra tam tikra Dievo žmogui duodama dovana ar pagalba, ji vadinama veikiančioji arba padedančioji Dievo malonė. Antroji malonės rūšis, kada žmogus yra Dievui malonus, kada jis yra Dievo malonėje, vadinasi pašvenčiamoji Dievo malonė. Tai yra stovis, kurs tęsiasi tol, kol žmogus nenutrauks santykių su Dievu, papildydamas sunkią nuodėmę, savo laisva valia nusigrėždamas nuo Dievo. Kai žmogus yra Dievo malonėje, jis, galima sakyti, yra Dievo draugas, Jo sūnus, turįs teisę paveldėti Dangų ir net būti Dievo prigimtios dalininku, panašiu į patį Dievą.

Pirmos rūšies malones Dievas visuomet duoda žmogui. Jis žmogui jas siūlo net tada, kai su Juo santykiai nutraukti, kai žmogus yra padaręs sunkią nuodėmę. Taip, Dievas savo malones žmogui tik siūlo, prievarta jų neprimeta, žmogus gali jas priimti ir jomis pasinaudoti arba jas atmesti. Jokiam žmogaus darbui ar pagundos nugalėjimui niekados netrūksta Dievo malonės, pakankamos Jo pagalbos. Jei žmogus vis dėlto to darbo neatlieka ar pagundos nenu gali, tai kaltas jis pats, jis tinkamai nepasinaudojo ta Dievo malone, su ja neveikė. Dievas iš savo pusės padarė viską, ką galėjo, tik žmogus neparodė jokios energijos, jokių pastangų nei geros valios. Savo laisva valia jis nepriėmė Dievo malonės ir ją nepasinaudojo. Dievas galėtų jį priversti, bet Jis to niekados nedaro. Jis pats davė žmogui tą didelę dovaną — laisvą valią. Tos dovanos Jis nenori nuo žmogaus atimti, jo laisvos valios nenori panaikinti. Pats žmogus turi pasirinkti Dangų arba pragarą. Dievas nė vieno nepaima už pakarpos ir prievarta nestumia į Dangų ar į pragarą.

Šios padedančios Dievo malonės žmogui

yra būtinai reikalingos, be jų, tik savo jėgomis, žmogus nepasiektų išganymo. Bet ne mažiau svarbi yra pašvenčiamoji Dievo malonė. Kas jos neturi, yra Dievo priešas, negali įgyti jokių nuopelnų amžinam gyvenimui. Jei žmogus yra pašvenčiamoje Dievo malonėje, kiekvienas jo net ir mažiausias geras darbelis neliks be atlyginimo amžiname gyvenime. Ir priešingai, kai žmogus sunkia nuodėme praranda pašvenčiamąją Dievo malonę, jo santykiai su Dievu yra nutraukti, užtat net ir didžiausi jo darbai ir ilgiausios maldos amžinam gyvenimui yra nulis, jis negaus jokio atlyginimo.

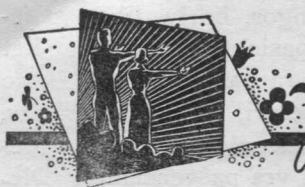
Ar verta melstis?

Tad ar verta melstis ir daryti gerus darbus, esant be pašvenčiamosios Dievo malonės, jeigu už tuos gerus darbus negausi jokio atlyginimo? Taip, verta ir melstis ir daryti gerus darbus. Sakėme, kad žmogus už tuos gerus darbus negaus atlyginimo amžiname gyvenime, bet gali gauti šiame gyvenime. Jis gali savo maldomis ir gerais darbais išprašyti iš Dievo įvairių žemiškų malonių ir ypač atsivertimo malonę, t. y., kad Dievas jam padėtų vėl atgauti pašvenčiamąją malonę, kad vėl jis galėtų tapti Dievo draugu ir Jo vaiku bei Dangaus paveldėtoju, kad jis galėtų nuoširdžia išpažintimi arba tobulu gailesčiu vėl susitaikyti su Dievu ir vėl iš naujo tapti Jam "maloniu".

Dėl ko blogiems sekasi?

Dėl ko blogiems dažnai šiame gyvenime sekasi, o geriems nesiseka? Ar Dievas, taip tvarkydamas, yra neteisingas? Atakymas į šį klausimą atidžiam skaitytojui jau galėjo paaiškėti. Pirmiausia reikia pasakyti, kad mes negalime niekados aiškiai žinoti, ar kuris nors žmogus yra geras ar blogas, ar jis yra pašvenčiamoje Dievo malonėje ar nuodėmės stovyje, ar jo darbai yra geri ar blogi. Tai žino tik pats Dievas.

Vis dėlto turime pripažinti, kad kartais geriems žmonėms Dievas siunčia visokių kančių ir nelaimių, o blogiems viskas gerai klojasi. Jeigu taip yra, tai čia matome tik ypatingą Dievo teisingumą ir meilę. Dėl ko blogam žmogui sekasi? Suponuojam, kad tas žmogus yra tikrai blogas ir gyvena be pašvenčiamosios Dievo malonės, pilnas nuodėmių. Kiekvienas pripažins, kad žmogus, nors būtų blogiausias, vis tiek kartais

Jaunimo PASLAPTYS

AR ATSPĖSI ŠIĄ MİSLĘ?

Daug yra laimingų šeimų, bet gal daugiau nelaimingų. Tai liudija ir gausios skyrybos. Kokios yra tų nepasisekusių moterų priežastys? Jų yra daug ir labai įvairių, bet ne paskutinėje vietoje stovi rimto pasiruošimo stoka. Du jaunuoliai, prieš vestuves draugaudami, dažniausiai ieško tik malonumų. Nedaug galvoja apie ateitį, nesistengia rimčiau ir giliau pažinti tą, su kuriuo reikės gyventi iki mirties.

Pažinti savo būsimąjį gyvenimo draugą reikia būtinai. Bet niekas nemėgins tvirtinti, kad tai yra lengva. Jau pažinti save patį yra ne juokai, sunku suprasti kitą tos pačios lyties asmenį, bet kai eina kalba apie skirtingą lytį, tai jos pažinimas yra tikrai sunkus. Vyras moteriai ir moteris vyrui

padaro kokį nors gerą darbą. Žinome, kad žmogus, neturįs pašvenčiamosios malonės, į Dangų neįeis ir po mirties jokio atlyginimo už savo gerus darbus negaus. Užtat Dievas, norėdamas būti visiškai teisingas, tam žmogui už vieną kitą jo gerą darbą atlygina šioje žemėje.

O dėl ko geriems kartais nesiseka? Ir geriausias žmogus, visuomet esąs pašvenčiamoje Dievo malonėje, padaro didesnių ar mažesnių klaidų. Už tas klaidas jis turi atsilyginti, atkentėti. Žinoma, jis galėtų už jas atkentėti skaistykloje po mirties. Bet Dievas, tą žmogų be galo mylėdamas ir gerai žinodamas, kad skaistyklos kančios yra daug didesnės net už didžiausias šios žemės kančias, siunčia žmogui jau šioje žemėje kokią nors mažutę nelaimę, kokį nors kryželį, kad galėtų čia už savo klaidas atsilyginti, kad nereikėtų kentėti po mirties. Tai yra ypatinga Dievo malonė ir ypatingas Jo palankumo parodymas. Laimingi būtume, kad mes tai gerai suprastume! Tada nemurmėtume prieš Dievą, jei turime kentėti, bet Jam visa širdimi dėkotume.

Juozas Vaišnys, S. J.

visuomet pasiliks didesnė ar mažesnė mįslė. Ši mįslė niekad nebus pilnai atspėta.

Kartais tenka sutikti kokį nors jaunuolį, kurs, padraugavęs su mergaite porą mėnesių, giriasi: "Aš jau geriau pažįstu ją, negu savo kišenę". Tai yra nesąmonė. Grynas įsivaizdavimas. Gal būt, tu pažįsti mergaitę tik tai, kas joje yra vyriška, bendra jums abiems. Mergaitė taip pat pirmiausia pažįsta savo draugą iš tos pusės, kurioje pastebi moteriškąsias ypatybes. Bet berniukas niekad pilnai nepažins to, kas yra grynai moteriška, o mergaitė niekad išskiai nesupras tų savybių, kurios yra grynai vyriškos.

Bet jei taip, tai atrodo, kad reikia nusiiminti, nes priešvedybinis draugavimas yra visiškai be prasmės, vis tiek jis jokios naudos neatneš, kito niekad pilnai nepažinsi. Taip, pilnai jo nepažinsi. Bet jeigu jau sprasi, kad jo dar nepažįsti, jei matysi, kad jo prigimtyje, jo charakteryje yra tokių ypatybių, kurių nėra tavo prigimtyje, jeigu sutiksi su tuo faktu, kad jis tau ir po ilgesnio draugavimo vis dar pasilieka neatspėjama mįslė, jau yra daug. Pažinti, kad kito dar nepažįsti, jau yra pažinimas. Ir labai naudingas pažinimas. Tada žinosi, kad su juo reikia elgtis atsargiai. Tada sprasi, kad jam gali nepatikti tai, kas tau patinka. Suvoksi, kad jo kartais visai netraukia tie dalykai, kurie tave žavi. Tada išmoksi kitą suprasti, išmoksi pasiaukoti, turėti daugiau altruizmo, o nesukti tik savo egoistiškus palinkimus. Tai yra pirmas laimingo sugyvenimo reikalavimas.

Pagrindiniai būdo skirtumai

Būtų klaidinga manyti, kad geriausia šeimoje sutiks tie asmenys, kurių charakteriai yra panašiausi. Priešingai, kaip iš dviejų skirtingų lyčių elementų gimsta nauja gyvybė, taip ir iš skirtingos prigimties ir skirtingo temperamento elementų gims gra-

žus, harmoningas šeimos gyvenimas. Šeimoje vienas turi papildyti kitą, duoti kitam tai, ko jis neturi. Taip yra paties Kūrėjo išmintingai sutvarkyta.

Naudinga yra žinoti, koki yra pagrindiniai vyro ir moters būdo skirtumai. Pirmiausia galima pasakyti, kad moters prigimties pagrindas yra sudėtingumas, komplikotumas, o vyro — paprastumas. Berniukas dažniausiai yra ne tiek geras ir ne tiek blogas, kaip mergaitė. Taigi, mergaitė yra drauge ir geresnė ir blogesnė už berniuką. Tai beveik paradoksiškai skamba, bet yra tiesa. Mergaitė daugiau yra linkusi į kraštutinumus. Moters meilė yra stipresnė už vyro, bet kai meilė pranyksta, jos vietoj pradeda viešpatauti didžiausia neapykanta. Moteris gali arba visa širdimi mylėti arba visa širdimi neapkęsti.

Šio pagrindinio vyro ir moters skirtumo priežastis, gal būt, yra ta, kad vyro temperamentas yra ne toks jautrus ir ne toks nervingas, kaip moters, nes jis mažiau ir ne taip periodiškai turi kentėti, kaip moteris. Vyras yra paprastesnis ir labiau išlaiko lygsvarą.

Vyras iš prigimties jaučia norą būti autoritetas, su kuriuo kiti turi skaitytis. Jis yra drąsesnis už moterį, todėl atrodo ir atviresnis. Jis atvirai ir drąsiai reiškia savo mintis. Paprastai jo žodžius reikia suprasti pagal jų tiesioginę reikšmę. Su moteria yra visai kitaip. Ji, būdama silpnesnė, jaučia savo didesnę priklausomumą nuo kito. Neturi tiek drąsos, todėl atrodo ne tokia atvira. Stengiasi savo mintis labai atsargiai išreikšti, kartais dviprasmiškais žodžiais, kartais kalbėdama perkelta prasme. Vyrui dažnai reikia daug gudrumo ir patyrimo, kad galėtų suprasti, ką ji nori pasakyti, kad įstengtų išvynioti tai, kas yra gudriai suvyniota ir surazgyta.

Sakėme, kad vyras nori būti autoritetas, nori pirmauti, būti nepriklausomas, nekontroliuojamas. Bet tai daugiau tinka vyro gyvenimui už šeimos ribų ir jo vidujiniam pasauliui. Šeimos gyvenime, namie, yra priešingai. Kaip jis nenori, kad žmona per daug kištųsi į jo veiklą darbo įstaigoj, į jo santykius su draugais, taip namie jis visiškai pasiveda žmonos valiai. Čia jis jaučiasi lyg silpnesnis, mažiau sumanesnis už ją,

nuolat reikalingas jos pagalbos. Vienu žodžiu, jis tartum nesijaučia esąs savo bute, bet savo žmonos bute. Savo mintyse ir įsitikinimuose jis taip lengvai nepasiduoda žmonos įtakai. Žmona lengviau priima vyro socialines bei politines idėjas, vyro religiją, bet vyras retai kada priims žmonos religiją ir įsitikinimus.

Kalbant apie šeimos ištikimybę, galima tiek pasakyti, kad vyras, būdamas žmonai neištikimas, gali ją dar mylėti. Moters širdyje drauge su ištikimybe paprastai žūsta ir meilė. Vyro neištikimybės veiksmas dažniausiai būna tik materiališkas, jis pilnai nepritaria tam, ką daro, jis tik tuo momentu pasiduoda savo jausmams. Ne retai prie to, nors ir nenorėdama, ji priveda pati žmona. Augindama vaikus ir jais rūpindamasi, ji kartais užmiršta vyrą ir jį atstumia nuo šeimos.

Meilė ir altruizmas

Berniukas ir mergaitė draugaudami gali vienas kitą blogai suprasti. Mergaitė, atrodo, greičiau prisiriša prie berniuko, jam rodo savo palankumą, simpatizuoja, vienu žodžiu — greičiau įsimyli. Berniukas ilgiau pasilieka šaltas ir abejingas. Sakytum, kad jis neturi širdies. Kaip mergaitė visuomet yra lipšni ir švelni, taip jis dažnai atrodo grubus, nemandagus, neišauklėtas. Nežinant didelio skirtumo šioje srityje tarp berniuko ir mergaitės, galima dažnai suklysti. Berniukas, matydamas, kad mergaitė su juo yra tokia mandagi ir švelni, tuoj padaro išvadą, kad ji įsimylėjo jį "iki beprotiškumo", kad be jo negalėtų gyventi. Bet dažnai tik jam taip atrodo, o tai mergaitei dėl jo nei šilta nei šalta. Ir priešingai, mergaitė, įsimylėjus berniuką, mato, kad jis su ja yra gana šaltas, kartais ne labai mandagus, labai santūrus žodžiuose, jokiais išoriniais ženklais neparodo, kad ją myli, padaro išvadą, kad jis jos nemyli, kad gal su ja draugauja tik taip sau, norėdamas praleisti laiką. Bet, gal būt, tas berniukas ją tikrai labai myli, tik jo prigimtis nėra tokia ekspansyvi, jis neparodo tuoj viską, ką jaučia širdy. Negalima iš to daryti išvadą, kad vieno ar kito meilė būtų didesnė ar mažesnė. Turime tik tiek pasakyti, kad mergaitė savo meilę labiau išoriniai parodo,

o berniukas daugiau ją slepia savo širdyje. Berniukas, kaip ir visuose kituose dalykuose, taip ir čia daugiau dėmesio kreipia į pačią esmę, bet ne į mažmožius. Jam užtenka to, kad jis ją tikrai myli, todėl nesistengia per daug skaitytis su gestais ar žodžiais, kurie mergaitei kartais yra nesuprantami ir atrodo, kad priešingi meilei.

Skirtingos lyties asmenys yra lyg du priešinga elektros srovė prikrauti poliai, kurie vienas kitą traukia. Jeigu nebūtų priešingumo ir skirtumo, nebūtų nė tos traukos. Dėl to jie vienas prie kito linksta ir vienas kito domisi, kad yra skirtingi ir vienas kito nepažįsta, pilnai nesupranta, kad vienas kitam yra mįslė. Juk mįslė tik tada yra įdomi, kai dar neatspėta. Atspėta mįslė nustoja įdomumo. Jei visą gyvenimą stengiesi tą mįslę atspėti, gyvenimas tau nebus nuobodus, jame rasi įdomumo ir pasitenkinimo.

Bendrai, berniukas yra daugiau sintetiškas, viską stengiasi suvesti į viena. Mergaitė yra analitikė, ji daugiau dėmesio kreipia į smulkmenas, ir paprasčiausiuose dalykuose mato komplikacijas.

Iš pirmo pažvelgimo gali atrodyti, kad vyras yra daugiau egoistas, o moteris altruistė. Bet ir šis sprendimas būtų klaidingas. Taip atrodo tik dėl to, kad vieno ir kito altruizmas kitaip pasireiškia. Reikia sutikti, kad vyras nėra pajėgus per dienas ir naktis budėti prie sergančio kūdikio lovos taip, kaip motina, bet tai yra ne dėl to, kad jis

neturėtų širdies. Šioje srityje jis yra silpnėsnis už moterį. Jis gal labai norėtų, bet nesugeba. Jo artimo meilė nėra mažesnė už moters, tik jis ją rodo kitokiu būdu, ne taip jausmingai, neįdeda gal tiek širdies, bet daugiau įdeda proto. Taigi, jo altruizmas nėra mažesnis, bet mažiau pastebimas.

Savaime suprantama, kad būtų galima rasti labai daug skirtumų tarp vyro ir moters, analizuojant įvairius jų veiksmus ir jų elgesį įvairiose aplinkybėse. Čia stengėmės pažvelgti tik į tuos šaltinius, iš kurių visi skirtumai teka. Tai yra labai sunki psichologinė problema. Gal ne visi su šiomis mintimis sutiks. Bet nereikia manyti, kad kiekvieną pasakymą reikia priimti, kaip absoliutišką tiesą, kurią galima pritaikinti kiekvienam be išimties. Išimčių yra visur ir visuomet. Kalbėdami apie prigimties ypatybes, apie žmogaus būdą ir temperamentą, pasakome tik tai, kad tas žmogus yra linkęs taip ar kitaip elgtis, bet tai dar nereiškia, kad jis visuomet taip elgtųsi. Žmogus, turėdamas protą ir valią, nesieltgia visuomet akiai pagal savo palinkimus. Savo palinkimus jis gali valdyti ir tvarkyti pagal proto nurodymus.

Vis dėlto manome, kad čia truputį paliestos mintys paskatins jaunuolius, berniukus ir mergaites, rimčiau žiūrėti į draugavimą ir stengtis vis tiksliau atspėti tą įdomią mįslę — vis labiau pažinti ir suprasti skirtingos lyties prigimtį ir jos savybes.

Juozas Vaišnys, S. J.

DIDYSIS MOTERS PASKYRIMAS

Moters padėtis visuomenėje yra trejopa: vienuolė, ištekJusi ir netekėjusi pasaulietė. Taigi, ir jos veikimas pasireiškia trejopu būdu. Dievo planuose kai kurios moterys, lyg Sename Testamente pirmieji vaisiai, yra pašvenčiamos vienuoliškam gyvenimui. Tačiau daugiausia jų yra pašauktų pasišvęsti šeimos gyvenimui. Gal mažiausia dalis lieka pasaulyje netekėjusios. Bet kas ji bebūtų — vienuolė, žmona ar mergelė — jos pagrindinis uždavinys pasaulyje visuomet yra tas pats: būti gyvu pasiaukojimo ir meilės pavyzdžiu, būti žmonijos dvasios motina.

Vienuolė

Moteriai, pasišventusiai Dievui vienuolijoje skaistybės įžadu, krikščioniškoje kultūroje buvo ir yra teikiama didžiausia pagarba. Pašvęsdama savo mergystę, ji persunkia žmonių bendruomenę maloniu skaisnumu ir dvasios grynumu. Tokiu būdu ji padeda išlaikyti moterystės šventumą ir moteriškumo kilnumą. Kuo didesnė pagarba bus rodoma skaistumui, tuo aukščiau stovės moteris. Liuteris savo mokslu atnešė moters dvasiai didelių nuostolių, paskelbdamas kovą mergystei ir panaikindamas vienuolynus.

Žmona

Visa moters prigimtis yra labiausiai pri-taikinta žmonos ir motinos uždaviniams. Atsakingumo jausmas prieš šeimą tinka-miausiai išvysto jos jėgas ir labiausiai su-brandina jos dvasią, protą ir sielą.

Dvasiniai moteris subręsta, atrasdama savo rolę, kurią vaidindama, ji gali pilnai pasišvęsti Dievui. Jauna moteris, rimtai atsidėjusi savo pareigai — laimėti šeimą Dievui — yra subrendusi asmenybė, nesvar-bu kokio amžiaus ji bebūtų. Iš jos spindu-liuoja giedrumas ir ramybė — ženklai, ku-rie rodo, kad yra išpildomi jos prigimties pagrindiniai uždaviniai. Moteris, kuri nie-kuomet nepasišvenčia jokiame kitame tikslui, išskyrus save pačią, visą gyvenimą lieka ne-subrendusi, neišsivysčiusi, lyg neišsprogęs pumpuras.

Moterystėje ji turi tinkamas sąlygas il-gainiui vis daugiau pasišvęsti, vis daugiau pasiaukoti ir taip vis labiau išvystyti savo dvasią. Jos nuolatiniai patarnavimai šeimoje yra drauge ir jos meilės pareiškimas Dievui bei jos meilės galios ugdymas. Mo-teris, nesuradusi galimybės pasireikšti savo meilei ir neturinti, kam ji galėtų pasišvęsti, tampa kieta, rūškana, egoistė, nes ji negal-voja apie kitus, o vien tik apie save. Prie-šingai, moteris susirūpinusi savo šeima, pil-nai išvysto visas meilės savybes: švelnumą, altruizmą, pasiaukojimą, kas padaro ją tik-rai didžią ir tikrai laimingą.

Protiniai moteris subręsta, verčiama praktiškai veikti tų naudai, kuriuos ji myli. Konkretūs ir gilūs išgyvenimai šeimoje jos prigimtyje išugdo sveiką sprendimą, galėji-mą viską giliau suprasti. "Gausios šeimos motina, kuri neturėjo laiko skirti studijoms, užsiimdama vien tik savo vaikais ir vyru, yra daugiau suprantanti apie gyvenimą, yra sveikesnių idėjų, negu sena panelė, kuri nieko kito neveikė, tik krapštėsi universite-tuose ir bibliotekose" (Lombroso).

Atsakingumas prieš šeimą išvysto visas moters proto galias. Kas gali daugiau už motiną būti apdovanotas pastabumu ir in-tuicija atspėti niekieno neišreikštus šeimos troškimus, ypač bejėgio kūdikio norus? Be intuicijos, ji dar išvysto savyje taktą ir praktiškumą, kurie jai padeda sveikai spręsti kasdieninio gyvenimo problemas. Jos

igimtas sumanumas ir išradingumas, besi-rūpinant šeima, pasiekia aukščiausią laips-nį. Visa namų kultūra bei papročiai — jos išradingumo vaisius.

Psichologiniai ji taip pat daugiau šeimoje išsivysto. Moterystė ir gimdymai išvysto ir užbaigia moteriškumą, suteikdami mote-riai naujo grožio ir gyvybiškumo. Kiekvie-nas gimdymas turtina jos dvasią, suteikda-mas naujų dvasinių jėgų ir sveikumo. Dr. Alexis Carell pastebi, kad moteris papras-tai pasiekia pilno išsivystymo tik po keleto gimdymų. Savo knygoje "Man The Un-known" jis rašo: "Moteris, neturinti vaikų, nėra taip gražiai ištobulinta, ji yra ir ner-vingesnė už kitas. Gimdymo funkcijos svar-bumas moteriai iki šiol dar nėra pakanka-mai pažintas. Ši funkcija yra nepamaino-ma jos pilnam išsivystymui. Todėl yra ne-sąmonė priešintis motinystei".

Netekėjusi pasaulietė moteris

Normaliais laikais šios moters misijai yra labai maža pašauktų. Bet mūsų laikais dėl įvairių socialinių aplinkybių daug mote-rų lieka netekėjusios. Negalima abejoti, kad ir tai sutampa su Dievo Apvaizda. Ir šeimos nesudariusią moterį Jis paskyrė ne mažesnės svarbos uždaviniui atlikti.

Jos pirmasis šio gyvenimo tikslas — pil-nu pasišventimu Dievui padaryti mergystę dvasiniai vaisingą. Pasilikdama mergystė-je, ji gali spinduliuoti sielos skaistumu ir kilnumu. Jos tinkama laikysena, lygiai kaip ir moters vienuolyne, gali turėti pozityvią įtaką moteriškumo kilnumui ir moterystės šventumui. Išvystydama savo dvasinės mo-tinystės galias, ji gali tapti žmonijai stipry-bės ir įkvėpimo šaltiniu. Niekados pasaulis dar nebuvo toks pilnas vargo, taip neapsa-komai reikalingas gydančios moters meilės. Todėl netekėjusios moters misija ir yra pa-rodyti žmonijai šios meilės turtus, savo švelnumu palengvinti kenčiantiems, atgai-vinti jų viltį.

Ji tai atliks, surasdama tinkamus dirvo-nus savo darbui, kur galės vystyti savo ta-lentus ir savo moteriškąsias ypatybes. Mo-kymas, auklėjimas, organizacijos, ligoninės, prieglaudos ir kiti panašūs dalykai šiandien siūlosi jai, kaip neapbrėpiami darbo laukai.

V. Gutauskas, S. J.

KUR EINI, VIEŠPATIE?

(Istorinis apsakymėlis)

Ne tik nepakenčiamai karštos vasaros dienos ir tvankios naktys vargino galingąją Romą. Gaisro sunaikintose miesto dalyse, tarp aprūkusių griuvėsių bastėsi daug bestogių ir išalkusių žmonių. Nepasitenkinimas ir pyktis, it užtvenkta upė, diena iš dienos augo ir kilo.

Imperatorius Neronas, kuris iki šiol visai nekreipdamas dėmesio į valdinių nelaimes, laimingai gyveno su savo linksmintojomis, labai nusigando, kai jam buvo pranešta, kad kyla maištas. Kerštingų minių antplūdžio buvo galima laukti bet kurią dieną. Žmonės kalbą, kad imperatoriaus įsakymu buvęs sudegintas miestas.

Delsti buvo pavojinga. Surinkęs keliasdešimt patikimiausių savo šnipų, juos paaišinęs ir sauja pats padalinęs pinigų, viliojančiai šypsodamasis prabilo:

— Aš jūsų valdovas ir dievas esu reikalingas jūsų patarnavimo. Tai didelė jums garbė. Šiandien suteiktos jums dovanos yra tik pradžia atlyginimo, kurio susilauksit iš savo duosniojo viešpaties, jei būsite uolūs. Mano rūmų apsaugos daliniai susekė, kad mūsų garbingojo Miesto ir visų mūsų nelaimių priežastys yra, kaip jau jūs, tur būt, girdėjote, prakeiktoji žydų sekta — krikščionys. Du iš jų prisipažino dalyvavę sąmoksle prazudyti mūsų šventąjį Miestą, tautą ir jos valdovą. Jie įvairiose Miesto dalyse padegė sandėlius. Mes esame jų auka. Eikite į pilies kalėjimą, paimkite iš ten juos — Kajų ir Tercijų — ir, nuvedę į didžiąją miesto aikštę, pasiелkite, kaip jie užsitarnavo: nuplakite, nukryžiuokite, sukūrę laužą, sudeginkite, o pelenus išberkite į Tiberį, kad bausis nusikaltimo prakeikimas būtų nuo mūsų nuimtas. Paskelbkite visiems, kad šviesusis galingosios Romos ir pasaulio valdovas nerims nei dieną nei naktį, kol šie tautos priešai nebus sunaikinti!.

Grįždamas į savo puošnius kambarius, imperatorius buvo labai laimingas ir linksmas: taip išmintingai ir gudriai, net niekieno nepatartas, jis dar nebuvo savo gyvenimi-

me pasielgęs. Paskelbti tiems asilo galvos garbintojams kovą jau seniai jam rūpėjo.

Netoli Romos, požeminiuose turtingosios krikščionės Prokulos namo kambariuose visą naktį budėjo gausus pačių žymiausių krikščionių būrys. Apaštalui Petruui atėjus į salę, buvo girdėti slopinamas moterų verksmas, o aliejinių lempelių šviesoje matėsi rimti vyrų veidai.

Tokių persekiojimų pasaulis dar nebuvo matęs! Visi iš susirinkusiųjų buvo netekę savo artimųjų — tėvai vaikų ar vaikai tėvų, žmonos savo vyrų ar vyrai žmonių.

Vidunaktį atvykęs jaunas kunigas Patricijus pranešė apie praeito vakaro žudynes:

— Neronas nesitenkina, kaip kiti antikristai, mesdami šventuosius amfiteatran žvėrimis sudraskyti, kad palinksmintų kraugeriskąją liaudį. Didžioji aikštė buvo pilna kryžių. Jų buvo tiek daug, kad suskaičiuoti neįstengčiau. Apačioje prie kryžių degė ugnys. Nukryžiuotųjų vaiojimas buvo toks didelis, kad net kai kurie pagonyms neišturėję pasišalino. Kiti gi laidė į kentėtojus plytgalius šaukdami: "Sudeginot miestą!... šė jums: dekite patys!..." Vien tik vakar galėjo žūti apie pusė mūsų kunigų. Mieste kalbama, kad Nerono kalėjimuos jau esą visi krikščionys ir imperatorius visose sudegusio miesto dalyse įvykdysiąs tokius pat kaninimus.

Ką darysime, broliai? — šluostydamasis prakaitą ir ašaras, baigė Patricijus.

Aprimus vis daugiau įsisiūbuojančiam moterų verksmui, kalbėti atsistojo Klaudijus, vienas iš seniausiųjų vyrų:

— Reikia gelbėti Bažnyčią. Persekiojimai nėra amžini, kaip nėra amžinas ir Neronas. Mes privalome kuriam laikui pasišalinti iš Miesto; kas gali ir iš Italijos. Visų pirma garbingiausias mūsų brolis Simonas Petras. Neseniai netekome mūsų Viešpaties apaštalo Pauliaus, kuris, gal būt, jau užmuštas. Jei neteksime ir Petro, mūsų Bažnyčia liks be vadų ir, vos spėjus užgimti, turės numirti.

Visų žvilgsniai nukrypo į Petrą, garbingos išvaizdos, kaip obelis pražilusį, senelį.

— Brangiausieji broliai ir seserys! — truputį užsikirsdamas kalbėjo jis. — Mūsų Viešpaties Jėzaus Nukryžiuotojo atsiminimas tesuramina jus. Mums nieko blogiau neatsitinka, kaip Jam, Kuriam garbė per amžių amžius.

Bijau, kad brolio Klaudijaus patarimas gali būti ne Dievo, bet žmonių išmintis.

Anuomet, kai Viešpats pradėjo su mumis paskutinę kelionę Jeruzalėn, mums kalbėjo, kad Jam reikėsia daug kentėti nuo vyresniųjų, Rašto žinovų ir kunigų, būti pakeltam ant kryžiaus ir mirti. Savo aklume tuomet mes Jo nesupratome, nes buvome apsėsti minčių apie žydų karalystę bei mūsų garbę, nors ir pridėjo pabaigoje: “bet trečią dieną kelsiuos”. — “Ką Tu čia dabar kalbi, Viešpatie?” — sakiau Jam. “Anaip tol Tau tai neatsitiks!” O Jis skaudžiai man atsakė: “Eik šalin, šėtone! Tu piktni mane, nes mėgsti ne tai, kas Dievo, bet kas žmonių...”

Dievas buvo man gailestingas, nes, to nenorėdamas, buvau įpuolęs į šėtono pinkles ir galvojau ne Išganytojo, bet išganymo priešo mintimis.

Ne Nerono, Dievo rankoje esame! Aš neisiu, broliai, iš Romos, bet stiprinsiu tikinčiuosius, kad šventasis Jėzaus kryžius netaptų jiems papiktinimu.

Persekiojimas antri metai dūko ir aršėjo. Kryžių ir liepsnų aukomis buvo tapę daugelis krikščionių.

Apaštalas Petras jau ištisas mėnuo lindėjo sudegusiame krikščionės Pulcherijos namo rūsyje, negalėdamas iš ten išeiti, nes visi miesto šnipai buvo pastatyti ant kojų, kad jį sugautų. Dvi senutės vergės — Postuma ir Prima — pakaitomis kas antra diena atnešdavo Petrai maisto. Retkarčiais aplankydavo jį patarimo bei palaiminimo gautų vienas kitas suvargęs ir visko netekęs krikščionis. Bet dabar, per visą savaitę, jis nematė nei vieno žmogaus...

— Eisiu ieškoti brolių, — galvojo jis. — Tamsu ir vėlu. Vistiek manęs neatpažins.

Bet tuo metu tyliai įslinko Postuma. Jos veidas buvo ištinęs, o paakiai pajuodę. Verkdamą ji pasakojo:

— Vakar pagavo čia beėinančią Primą. Jai prisipažinus krikščione, buvo nuvesta į kalėjimą. Areštuota jau ir Prokula ir kelios jos draugės. Suimtas ir Klaudijus. Kadangi po Primos suėmimo mūsų ponus ilgai tardė policija, jie buvo baisiai įpykę ir, norėdami tarnus atgrasyti nuo krikščionybės, visus baisiai sumušė. Neaplenkė nei manęs, seniausios iš visų. Per savo 80 metų amželį, 60 metų jiems ištarnavau... Tik šiandien ryte atgavau sąmonę, bet negalėjau rimti, kol nebūsiu perdavusi jums šį raštelį. Jį jau kelinta diena nešioju įsisiuvus apsiausto siūlėje. Klaudijus prašė jį perduoti, jei jis būtų suimtas.

Įteikusi Petrai laiškėlį ir pabučiavusi jam ranką, šluostydamosi apsiausto skvernu užtinusias akis, perspėjo:

— Jei už dviejų dienų neateisiu ar nieko neatsiūsiu, žinokit, kad esu mirus arba užmušta. Neužmirškite mano vargšės sielos...

Dėl paskutinių įvykių Petras tapo didžiai sukrėstas. Klaudijus buvo visų brolių vienbalsiai išrinktas, jei užmuštų Petrą, Romos vyskupu. Dar daugiau jis susijaudino, kai perskaitė raštelį: “Gerbiamas broli Kristuje! Aš esu pagarbintas su Viešpačiu ir Jo broliais. Mūsų draugų jau beveik neliuko. Jie išsislapstę ar nukankinti. Tu bėk iš Romos! Bėk! Prašau visų brolių vardu. Tu įkūrei Bažnyčią ir jei Tavęs nebus, nebus kas ją atkuria. Bėk! Ir mažasis Jėzus nuo persekiojimų bėgo. Tavo ištikimasis Klaudijus, kurio jau nėra...”

Petras giliai susimąstė: nejaugi jis būtų suklydęs, savo pavyzdžiu sulaikydamas krikščionis nuo bėgimo? Kas iš jo pasilikimo, jei jau visa Bažnyčia sunaikinta? Klaudijus, Prima ir gal daug kitų tapo aukos dėl jo... Tas pats atsitiks ir su Postuma ir su juo pačiu...

— Ne, — apsisprendė Petras, — ilgiau likti būtų neišmintinga! Būtų buvę geriau, jei pradžioje būčiau paklausęs Klaudijaus...

Trumpai nusnūdęs ir pasimeldęs, saulei tekant, Petras išėjo iš griuvusių ir tiesiaiėjo link pietinių vartų. Jis atrodė, kaip nusukuręs elgeta: basas, susivėlęs, apšiapusiais ir murzinais drabužiais. Pasiramsčiuodamas lazda, sunkiai vilko kojas. Pereiti vartus sargybiniai jam netrukdė.

Toliau už vartų sklido plati žalia lyguma, pilna akinančios saulės. Petras truputį lengviau atsikvėpė. Baimė buvo praėjusi. Jis sustojo. Po tiek dienų tamsoje ir rūšio tvankume taip malonu giliai atsikvėpti, įtraukti pilną krūtinę kvepiančio laukų oro.

Nežinodamas ką pradėti, kupina širdimi liūdesio, lėtai ir be ypatingo tikslo Via Appia kelio pakraščiu jis tolo nuo miesto.

Kai pabėgėlį iš visų pusių supo laukai ir saulė žymėjo pusryčių metą, jis staiga sustojo, jo veidas išbalė, kaip drobė ir lazda iškrito iš drebančių rankų. Kas atsitiko? Gal Nerono pareigūnų išsigando? Ne. Kelias buvo tuščias. Tik priešais, baltu apsiaustu apsiautęs, artėjo žmogus. Ėjo sunkiai ir sulinkęs, bet jo šviesumas buvo skaistesnis už saulę. Kai jis buvo taip arti, kad galėjo pažinti veidą, Petras puolė ant kelių ir iš nustebimo iškėlė rankas. Buvo Jėzus... Jėzus, kuris taip sunkiai, sunkiai, kaip anuomet Jeruzalėj, nešė didelį kryžių...

— Kur eini, Viešpatie? — tyliai ištare Petras.

— Einu Romon antrą kartą mirti...

Petras užsiėmė rankomis veidą ir sunkiubo ant žemės. Jis norėjo kažką sakyti, prašyti pasigailėjimo, bet ištarti negalėjo nei žodžio.

Kai po kelių akimirksnių pakėlė galvą, saulė švietė kaip švietusi, bet Jėzaus nebuvo.

Nežinau, brangusis skaitytojai, kaip Tau užtikrinti šito įvykio tikrumą. Jis remiasi pirmųjų krikščionių padavimu. Jei Tu nuvažiuosi kada nors Romon ir aplankysi dar ir šiandien bestovinėčią, bet jau imančią iš senumo irti "Quo Vadis" bažnytelę, jos viduryje rasi aptvertą geležine tvorele keturkampį marmuro akmenį, ant kurio yra įsispaudusi žmogaus pėda. Sako, Jėzus palikęs Petruį ženklą, kad jis atsipeikėjęs suprastų, kad nesapnavęs, bet tikrai sutikęs Viešpatį.

Aš nenoriu Tavęs tikinti tuo ženklu, nes pėda nėra graži: trumpa, plati ir pilnapadė. O Jėzaus pėda turėjo būti graži, gražesnė už visų žmonių, kaip ir Jis pats. Jos meniškumas yra panašus į kitų pirmųjų amžių krikščionių — paprastų ir neišmoksintų žmonių — meną, su primityvumo žymėmis.

Manau, kad kuris nors pamaldus skulptorius pirmaisiais amžiais, o gal pirmaisiais dešimtmečiais, šiuo savo darbeliu sumanė įamžinti šio įvykio atminimą.

Kaip ten bebūtų, yra tikra, kad Petras Romoje buvo nukryžiuotas. Didžiai gailėdamasis savo neištvermės, nei valandėlės nedelsdamas, jis grįžo atgal į persekiojimus verdantį miestą, buvo suimtas ir pasmerktas.

67-siais metais, birželio 29 dieną, kai linksma saulė vėl, kaip aną atmintiną rytmetį, kopė žydru, be jokio debesėlio dangumi, Petras atvestas iš kalėjimo, giliai susimąstęs, sėdėjo ant Vatikano kalvos purvino akmens ir laukė, kol budeliai baigs ruošti kryžių. Jį atlydėjusių kareivių vyresnysis paklausė:

— Na žyde! Koks tavo paskutinis žodis? Tuoju eisi ant kryžiaus!

— Nieko iš jūsų, draugai, nenoriu. Tik prašyčiau, labai prašyčiau dėl mūsų Viešpaties Jėzaus meilės: prikalkit mane ant kryžiaus žemyn galva...

— Ha, ha, ha, ha! — nusikvatojo visas būrys, garsiai ir žiauriai.

— Ar aš nesakiau, — prabilo iš jų vienas, — kad krikščionys kvailesni už patį kvailiausią asilą...

— He, he, he, he! — užsiversdami juokėsi kareiviai.

Petras skendėjo maldoje:

— Priimk, Jėzau, mano auką ir paimk mane į savo Tėvo namus. Viešpatie, kas gera įvyko, Tu padarei, aš tik ardžiau šventuosius Tavo sumanymus, aukštyn kojom verčiau Tavo darbus... Bet Tavo gailestingumas bekrastis... O kryžiau, šventasis mano Viešpaties kryžiau! Kodėl tavęs vengiau? kodėl tavęs nieieškojau?.. O kryžiau, palaimintas būk! — ašarodamas atsistojo Petras ir ištiesęs į gultinį ant žemės kryžių rankas, niekeno neragindamas, artinosi prie jo.

— Prikalkite mane aukštyn kojom... Prieštaravau Jo meilei... Nesu vertas Jo mirties... — šnabždėjo jis.

Nuolankusis vyriausiojo Kristaus apaštalo Petro prašymas buvo išklausytas.

K. Vabalkšnis